

KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN

Årsrapport 2018

INNHold

FORORD	1
1. HVEM VI ER	2
1.1 ORGANISASJONEN.....	3
1.2 STYRET.....	4
1.3 SEKRETARIATET.....	5
1.4 NY GRAFISK PROFIL.....	7
2. HVA VI GJØR.....	8
2.1 STRATEGI- OG HANDLINGSPLAN.....	8
2.2 AKTIVITET I KOMITEER OG FORUM.....	10
2.2.1 BÅT- OG FERJEFORUM.....	10
2.2.2 COMPLIANCEFORUM	11
2.2.3 DISTRIKTSFORUM.....	12
2.2.4 KONTRAKTSKOMITEEN.....	13
2.2.5 MARKEDSFORUM	14
2.2.6 MATERIELL- OG MILJØKOMITEEN.....	15
2.2.7 MOBILITETS- OG MARKEDSKOMITEEN.....	16
2.2.8 SKOLESKYSSFORUM.....	17
2.2.9 STORBYFORUM	18
2.2.10 STRATEGI- OG UTVIKLINGSFORUM.....	19
2.2.11 TOPPLEDERFORUM.....	20
2.2.12 ØKONOMIFORUM.....	21

2.3 FREMDRIFT I STRATEGIARBEIDET.....	22
2.4 INNSPILL TIL NTP 2022-2033.....	25
2.5 PROSJEKTUTVIKLING.....	26
2.6 DIALOGKONFERANSE OM NYE FORRETNINGSMODELLER.....	26
2.7 ARENDALSUKA.....	27
2.8 KOLLEKTIVDAGENE 2018	28
2.9 SAMARBEID	29
2.9.1 BUS NORDIC.....	29
2.9.2 MOBILITET 2020	29
2.9.3 AVTALEMALGRUPPA	30
2.9.4 REGSMART	30
2.9.5 STUDIETUR.....	30
2.9.6 NORDIC MOBILITY GROUP	31

3. ÅRET I KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN

32

FORORD

Kollektivtrafikkens mål er å gi mennesker mulighet til å bevege seg dit de har behov. Den gjør samfunnet mer tilgjengelig, gir den enkelte mulighet til å reise til og fra arbeid, skoler, universitet, fritidsaktiviteter og servicefunksjoner, utvider arbeidsmarkedsregionene, minsker klimautslippene og øker likheten i samfunnet.

Vi mener det moderne samfunnet er helt avhengig av kollektivtrafikken, og at mange tjenester vi i dag tar for gitt ikke ville vært tilgjengelig dersom tilbudet ikke var der. Kollektivtrafikken har årlig nær 700 mill reiser i Norge. De aller fleste av disse reisene tilbys av Kollektivtrafikkforeningens medlemmer. Kollektivtrafikkens samfunnsnytte er stor.

Da Kollektivtrafikkforeningen ble etablert for tolv år siden var det for å finne felles løsninger på felles utfordringer, og for å lære av hverandre. Kompetanseutvekslingen mellom medlemmene er fortsatt det viktigste vi gjør for å styrke kollektivtilbudet i hele landet – ett steg av gangen.

Kollektivbransjen står overfor store endringer. Kunden har alltid hatt behov for å reise enklest mulig, og både samfunnet og kloden har i stadig større grad behov for at flere reiser sammen. Det er viktigere enn noen gang at vi lykkes med å møte disse behovene i ett og samme mobilitetstilbud. Ny teknologi gir nye utfordringer, men enda viktigere – den gir nye muligheter.

I 2018 har vi hatt fokus på kollektivtrafikkens samfunnsnytte og mulighetene som ligger i framtidens mobilitet. Vi har sett på helhetlige løsninger og samarbeid på tvers av offentlig og privat sektor, ulike fagområder og ulike etater, og mener det gir bedre løsninger og bedre mobilitet både for samfunnet og for den enkelte. Vårt mål er gjennom et helhetlig fokus å utnytte og utvikle morgendagens mobilitet for å kunne tilby våre kunder bærekraftig bevegelsesfrihet.

En stortingsmelding om mobilitet, samt økt samarbeid på tvers av fagområder, mener vi vil forbedre mulighetene for et mobilitetstilbud som er både bærekraftig, lønnsomt for samfunnet og som bidrar til å forenkle menneskers liv. Derfor har Kollektivtrafikkforeningen i 2018 gjort mye for at den kommende Nasjonal Transportplan for perioden 2022 – 2033 skal bli en stortingsmelding for mobilitet og for helhetlige transportløsninger.

Olov Grøtting

Daglig leder i Kollektivtrafikkforeningen

1. HVEM VI ER

Kollektivtrafikkforeningen er en nasjonal bransjeorganisasjon for offentlige aktører som planlegger, kjøper og markedsfører mobilitetstjenester. Ved at våre medlemmer deler kompetanse og erfaringer med hverandre, finner de felles løsninger på felles utfordringer. Det gir bedre utnyttelse av samfunnets ressurser – og bedre tjenester for den enkelte reisende.

I 2018 ble Entur (assosiert) og Jernbanedirektoratet medlemmer i Kollektivtrafikkforeningen. Nå samarbeider vi om å gjøre reisen enda enklere for kundene

VÅRE MEDLEMMER

1.1 ORGANISASJONEN

I 2018 har det skjedd store endringer i organisasjonen for Kollektivtrafikkforeningen – i alle fall større enn det som har vært vanlig i en relativt stabil tilværelse som forening. Som et ledd i regionsreformen ble Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner slått sammen til Trøndelag fylkeskommune 1.1.2018. AtB tok med det over ansvaret for kollektivtrafikken i hele det nye fylket – og Kollektivtrafikkforeningen fikk et medlem mindre.

Kollektivtrafikkforeningen ble i 2017 kontaktet av Entur AS angående medlemskap i foreningen. De er gitt et klart mandat som virkemiddelselskap for Kollektiv-Norge: å gjøre det enkelt for de reisende å planlegge og å kjøpe billett til en kollektivreise på tvers av ulike reiseformer, transportselskaper og fylker. Det er altså utvilsomt at vi jobber mot et felles mål, og at vi har mye å vinne på et tett samarbeid. Det var også styrets oppfatning, og den 1.2.2018 ble Entur AS tatt opp som assosiert medlem i Kollektivtrafikkforeningen.

Jernbanedirektoratet ivaretar samme innkjøperfunksjon for kollektivtjenester som foreningens øvrige medlemmer, sett bort i fra at de er en nasjonal aktør, og at de kjøper jernbanetjenester. For å sikre at kundene får et helhetlig mobilitetstilbud, på tvers av buss, bane og andre modaliteter er det viktig at aktørene samarbeider tett. Når også Jernbanedirektoratet vurderte at de ville ha nytte av å bli en del av kollektivfamilien var både styret og sekretariatet positive til det. Det krevde imidlertid en vedtektsendring, slik at en nasjonal aktør også kunne tre inn som medlem. Etter vedtak i generalforsamlingen 20. mars 2018, ble Jernbanedirektoratet medlem i Kollektivtrafikkforeningen.

1.2 STYRET

«Styret har ansvar for å følge opp generalforsamlingens vedtak, godkjenne budsjett, godkjenne opptak av nye medlemmer og påse at sekretariatet utfører sine oppgaver»

- fra Kollektivtrafikkforeningens vedtekter.

Styret hadde seks møter i 2018, og består pr 31.12.2018 av følgende medlemmer:

Odd Aksland

Styreleder

Direktør

Kolumbus

Bernt R.
Jenssen

Nestleder

Adm. direktør

Ruter

Oddmund Sylta

Styremedlem

Seniorrådgiver

Hordaland Fylkeskommune

Siv E. Wiken

Styremedlem

Adm. direktør

Agder Kollektivtrafikk

Kurt Bones

Styremedlem

Daglig leder

Troms fylkestrafikk

Eirik Strand

Varamedlem

Leder

Opplandstrafikk

Erik Gundersen

Varamedlem

Adm. direktør

VKT AS

1.3 SEKRETARIATET

Olov Grøtting
Daglig leder

Ola Viken Stalund
Rådgiver

Christina B. G.
Andersen
Prosjektutvikler

Reidun Kvitberg
Eckhoff
Seniorrådgiver

Ragna Skøien
Rådgiver

Ingrid Dreyer
Brusselrepresentant

Sekretariatet i Kollektivtrafikkforeningen har gjennomgått endringer i 2018, og vi er sikre på at medlemmene vil dra nytte av kompetansen både nye og gamle tar med inn i samarbeidet i foreningen – også i 2019.

Ragna Skøien begynte i august, mens **Reidun Kvitberg Eckhoff** hadde sin første arbeidsdag på Kollektivkonferansen 1. november. I tillegg har **Christina B.G. Andersen** – tidligere seniorrådgiver i sekretariatet – gått over i en ny rolle i foreningen. Hun jobber nå fra København som prosjektutvikler for Kollektivtrafikkforeningen. Les mer om det i kapittel 2.5.

Vi har også engasjert **Ingrid Dreyer**, som kommer fra Bergen og Skyss, som vår nye rådgiver i Brussel. Hun er ansatt av Kollektivtrafikkforeningen og våre svenske og finske søsterorganisasjoner, samt hovedstadskollektivselskapene i de tre landene. Ingrid skal følge EU-lovgivningen for kollektivtrafikk og hva som ellers skjer i forbindelse med kollektivtrafikk og mobilitet i UITP og EU.

Jeg kommer fra Bane NOR, hvor jeg har jobbet med etablering og oppfølging av kundetjenester på stasjonsområdene i tillegg til digital utvikling. Jeg har erfaring fra prosjektarbeid, prosess- og endringsledelse med fokus på samarbeid internt og eksternt. Jeg ser med glede på at Jernbanedirektoratet har kommet inn som medlem. Nå er alle kollektive transportmidler samlet og kan forene krefter. Jeg ser fram til å samarbeide om utvikling av framtidens mobilitet og kollektivtrafikk!

Jeg har ansvar for Materiell- og miljøkomitéen, Skoleskyssforum, Storbyforum, Complianceforum, høstens Medlemsmøte og en ny Innovasjonsgruppe som er i oppstartsfasen nå. Av prosjekter og andre oppgaver har jeg ansvar for Kollektivbarometeret og Nøkkeltallsanalyse.

Reidun Kvitberg Eckhoff, seniorrådgiver i Kollektivtrafikkforeningen

Før jeg startet i Kollektivtrafikkforeningen i august jobbet jeg fire år som bærekraftskoordinator for Norske Vandrerhjem. Der var jeg ansvarlig for erfaringsutveksling, arbeidsgrupper og nettverk både nasjonalt og internasjonalt med temaer som standardisering og utvikling. Tidligere har jeg jobbet som folkehøgskolelærer og er glad i formidling og samarbeid. Å jobbe med mobilitet er et utrolig spennende felt og jeg er takknemlig for å få lære så mye nytt!

Jeg har ansvar for Distriktsforum, Markedsforum, Økonomiforum, søknader til eksterne finansieringskilder, nettsidene og ikke minst Kollektivkonferansen.

Ragna Skøien, rådgiver i Kollektivtrafikkforeningen

En av de ansatte har hatt foreldrepermisjon i deler av året. Sykefraværet har vært lavt i 2018. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker ved arbeidsplassen. Etter styrets oppfatning har arbeidsmiljøet i Kollektivtrafikkforeningen vært bra.

Kollektivtrafikkforeningen har som mål å være en arbeidsplass der det råder likestilling. Pr. 31.12.2018 er fire ansatte kvinner og en mann. Styret består av en kvinne og fire menn. Kollektivtrafikkforeningen vil forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn.

1.4 NY GRAFISK PROFIL

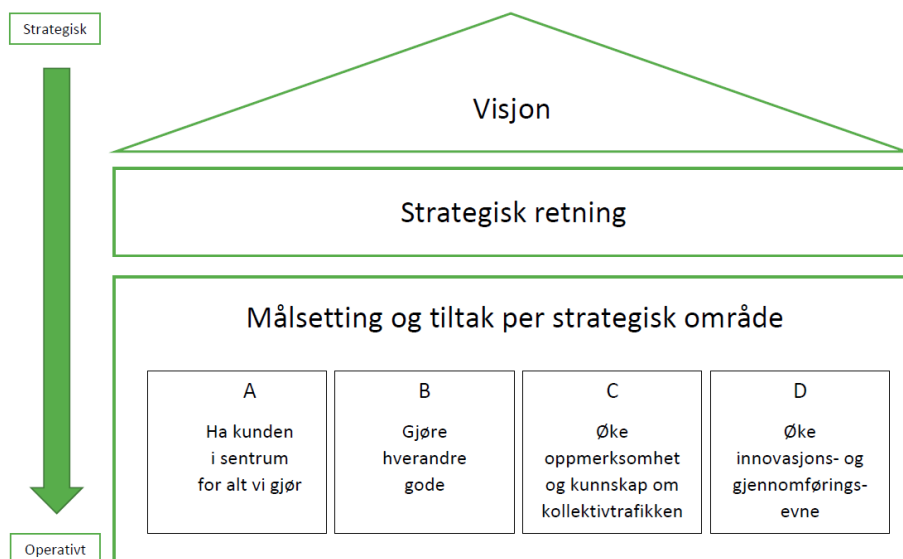
I forbindelse med strategiarbeidet har Kollektivtrafikkforeningen utarbeidet en ny grafisk profil. Etter å ha bedt om tilbud fra syv ulike byråer fikk vi fem tilbud, der vi valgte byrået Tank ut fra flere kriterier.

Proessen med Tank var veldig bra, og vi ble fort enige om en visuell identitet som skal ha en leken, minimalistisk og menneskelig personlighet, samt være enkel, tydelig og selvsikker, fange oppmerksomhet og ivareta foreningens faglige tyngde. Sekretariatet er svært fornøyd med den nye grafiske profilen som ble ferdigstilt rett før sommeren, og vi har siden hatt stor glede av å bli profilert på en ny og mer moderne måte. I tillegg til at profilen kommer til syne i innværende dokument, og på nettsiden www.kollektivtrafikk.no, kan du også se noen eksempler her:

2. HVA VI GJØR

2.1 STRATEGI OG HANDLINGSPLAN

Våre aktiviteter tar utgangspunkt i de fire strategiske områdene som vises over. De strategiske områdene A, B og C har vært kjernen i virksomheten i flere år. Område D – øke innovasjons- og gjennomføringsevnen var nytt i 2016, og har hatt et særlig fokus i både 2017 og 2018.

A. HA KUNDEN I SENTRUM FOR ALT VI GJØR

For å sikre at langt flere mennesker reiser kollektivt i framtida, må vi lytte til kundene for å gjøre tilbudet mer attraktivt. I alt arbeid Kollektivtrafikkforeningen gjør skal kunden være i sentrum, og vi skal ha et radikalt kundefokus. Det skal være gjennomgripende og overordnet for alt vårt arbeid.

Dette området skal påvirke oss i alle våre aktiviteter og beslutninger, og danner grunnlaget for det strategiske arbeidet vi gjør for å imøtekomme fremtidens mobilitet. Hva vi har gjort for å videreføre dette arbeidet i 2018 kan du lese mer om i kapittel 2.3. Vi må alltid jobbe for å finne riktig balanse mellom fellesskapets og individets behov, men kundefokus er uvurderlig hvis vi skal kunne tilby relevante tjenester også i fremtiden.

B. GJØRE HVERANDRE GODE

Kollektivtrafikkforeningen skal utvikle, fornye og foredle fora og møteplasser, slik at medlemmene får enda bedre utbytte av samarbeidet og kan levere bedre tjenester til kundene. Det er viktig med samarbeid og informasjonsutveksling på tvers av fagområder, og vi skal søke å finne felles løsninger.

I foreningens komiteer og forum jobbes det gjennom hele året med å utveksle erfaringer, dele kompetanse og å finne felles løsninger. Dette er «grunnfjellet» til foreningen, og en svært viktig del av arbeidet som gjøres. I tillegg til ordinære møter har vi også seminar og tverrfaglige møter. I 2018 arrangerte vi også et dialogmøte om forretningsmodeller på tvers av hele bransjen, med både oppdragsgivere, operatører og finansinstitusjoner til stede.

Vi har styrket innsatsen på Workplace, og opplever nå at plattformen brukes aktivt til erfaringsutveksling og diskusjon i foreningens nettverk. Du kan lese mer om aktiviteten til de enkelte nettverkene i kapittel 2.2.

Komiteer:

- Materiell- og miljøkomiteen
- Kontraktskomiteen
- Mobilitets- og Markedskomiteen

Forum:

- Båt- og ferjeforum
- Markedsforum
- Økonomiforum
- Skoleskyssforum
- Storbyforum
- Compliance-forum
- Strategi- og utviklingsforum
- Distriktsforum
- Topplederforum

C. ØKE OPPMERKSOMHET OG KUNNSKAP OM KOLLEKTIVTRAFIKKEN

Kollektivtrafikkforeningen skal være kollektivtrafikkens klare og tydelige stemme i samfunnsdebatten. Foreningen skal ha en klar faglig tilnærming i alle spørsmål, og skal formidle kunnskap om både dagens kollektivtrafikk og mulige løsninger for framtidens kollektivtrafikk og mobilitet. Det er viktig for Kollektivtrafikkforeningen å samarbeide med andre aktører som er opptatt av kollektivtrafikk.

I 2018 har vi:

- Fått utarbeidet rapport om Kollektivtrafikkens samfunnsnytte, ved Rambøll (les mer om den i eget kapittel)
- Offentliggjort markedsoversikt for både buss og ferje (les [her](#))
- Utarbeidet høringssvar i flere nasjonale høringer
- Deltatt i høring om statsbudsjettet i Stortingets transportkomité
- Arrangert Kollektivkonferansen 2018
- Arrangert debattmøter under Arendalsuka
- Arrangert studietur til Aalborg i samarbeid TØI
- Gjennomført den nasjonale undersøkelsen Kollektivbarometeret, som måler befolkningens fornøydhet med kollektivtrafikken og som også inneholder en nøkkeltallsanalyse.
- Samarbeidet med blant andre: TØI, Statens vegvesen/Vegdirektoratet, NHO Transport, KS, NAF og DIFI, OFV, Spekter, IKT Norge og Innovasjon Norge
- Samarbeidet med våre nordiske kolleger: Svensk Kollektivtrafik, Finnish Public Transport Association og Trafikselskaberne

D. ØKE INNOVASJONS- OG GJENNOMFØRINGSEVNEN

Det er i dag en rivende utvikling og høy innovasjonstakt, spesielt innen bærekraft, teknologi og delingsøkonomi. Vi har store datamengder tilgjengelig, og individualiseringen i samfunnet gjør at folk krever mer spesialtilpassede tjenester. Vi må utvikle tjenester som er relevante for nye kundebehov, og det er avgjørende at vi har evnen til å i bruk ny teknologi og nye løsninger for å lykkes.

Strategiarbeidet som ble startet i 2017 har fortsatt i 2018, og vi har begynt å gjøre konkrete tiltak. Les mer om det i kapittel 2.3.

2.2 AKTIVITET I KOMITEER OG FORUM

2.2.1 BÅT OG FERJEFORUM

Kollektivforeningens viktigste arena for erfaringsutveksling knyttet til båt- og ferjeanskaffelser. Dette gjelder eksempelvis regelverkforståelse, krav, tilgang til dokumentasjon om konkurransegrunnlag, samordning av høringsuttalelser og orientering om utvikling i bransjen. Dette bidrar til gjensidig heving av kompetanse blant forumets medlemmer. Forumet er også initiativtaker til strategisk samarbeid og utvikling av felles løsninger for båt- og ferjeanskaffelser. Statens Vegvesen/Vegdirektoratet deltar i møtene til forumet.

ÅRET SOM GIKK

17. januar

Båt- og Ferjeforum var samlet i etterkant av Anskaffelsesseminaret i Bergen. Siden sist hadde arbeidsform og -deling mellom Kontraktskomiteen og Båt- og ferjeforum blitt vedtatt i førstnevnte, noe som ble orientert om her. Med det avklart ble det bestemt at forumet skulle se på hvordan ferjemalen kunne tilpasses til anskaffelse av hurtigbåttjenester. «Erfaringsutveksling miljøvennlige båt- og ferjeanskaffelser» og «endringer i lov og forskrift» ble vedtatt som faste agendapunkter for Båt- og ferjeforum.

15. mai

Årets andre møte i Båt- og Ferjeforum ble avholdt i Oslo. Det ble vedtatt å fortsette prosessen med mal for anskaffelse av hurtigbåttjenester. Første steg blir – i tråd med vedtatt arbeidsform – å be Kontraktskomiteen vurdere saken. Vi fikk også orientering om fremdrift i Trøndelagsprosjektet, Ruters båtanbud og innføring av Autopass. I tillegg så vi på den oppdaterte markedsoversikten og delte erfaringer knyttet til anskaffelsesprosesser og bruk av ferjemalen.

[Les mer her.](#)

Leder: Øystein Hunvik, Sogn og Fjordane

Nestleder: Stig Kristoffersen, Skyss

Høydepunkter i 2018:

Det viktigste som skjedde i forumet i 2018 var arbeidet med hurtigbåtmalen. Etter vi fikk klarsignal fra Kontraktskomiteen i september ble det nedsatt en arbeidsgruppe. Det er en arbeidskrevende prosess, og arbeidsgruppen har lagt ned et grundig arbeid. Arbeidet ble startet på høsten, og ferdigstilles våren 2019.

2.2.2 COMPLIANCEFORUM

Complianceforum er et forum som jobber med etikk og antikorrupsjonsarbeid. Noen av medlemmene har jobbet lenge med feltet og andre er i oppstartsfasen. Gjennom erfaringsutveksling og -deling vil forumet bidra til å harmonisere ulike regelverk der dette er mulig og ønskelig. Året 2018 ble viet i sin helhet til GDPR og Bransjenorm.

ÅRET SOM GIKK

Forumet har en arbeidsgruppe som består av Terje Øen, Karl Inge Nygård, Skyss, Marit Westvig og Svend Eric Wandaas, Ruter AS, Kolumbus AS, Trine Lise Sagmo, Sogn og Fjordane fylkeskommune og Per Magne Reitbakken, ATB AS. De har planlagt årets seminar.

Årets Compliance-seminar omhandlet sentrale GDPR-tema og hvordan disse skal behandles i Bransjenorm for personvern og informasjonssikkerhet i kollektivtrafikken. Presentasjoner fra seminaret:

- **Roller i kollektivtrafikken**
V/Vebjørn Rimala Herfjord, ATB AS
- Rettslige grunnlag for behandling av personopplysninger og formål med behandlingen
V/Svend Eric Wandaas, Ruter AS
- **Nye mobilitetsløsninger**
Hjem-jobb-hjem, v/Siri Melberg, Kolumbus
Hent meg, v/Mathias Molden, Kolumbus
- **Fremtidige billetteringsformer, skyløsninger og krav til databehandleravtale**
v/Vebjørn Rimala Herfjord, ATB og Svend Eric Wandaas, Ruter.

Leder: Terje Øen, Kolumbus

Høydepunkt i 2018:

- **GDPR-seminar i Stavanger 25. september**

[Les mer her](#)

2.2.3 DISTRIKTSFORUM

Distriktsforum er det nyeste tilskuddet til Kollektivtrafikkforeningens bukett av forum og komiteer. At kollektivtrafikk i distriktene er et viktig tema som opptar mange av medlemmene er helt klart, og det var derfor behov for et sted å diskutere ulike utfordringer – og løsninger – på mobilitet i distriktene. Forumet hadde sitt oppstartsmøte i januar 2018.

ÅRET SOM GIKK

10.01.2018

Det første møtet i Distriktsforum gikk av stabelen i Oslo i starten av januar 2018. Jørgen Aarhaug ved TØI snakket om noen av utfordringene man ser i forbindelse med kollektivtrafikk i distriktene, blant annet kostnader, skoletransport og drosjetilbud. Deretter gikk både sekretariatet og de enkelte medlemmer gjennom sine forventninger og tanker rundt hva Distriktsforum skal være.

13-14.11.2018

Forumets høstmøte fant sted på Hamar i november 2018 og var et lunsj-til-lunsjmøte. Her ble flere tema gjennomgått; Enturs arbeid med bestillingstransport; ny drosjeregulering og hvilke konsekvenser dette kan ha for distriktene; samt ulike prosjekter med samordning, med presentasjoner fra AKT og Hedmark Trafikk. Et viktig punkt var å diskutere hvilke smarte løsninger man kan finne når det gjelder kollektivtransport i distriktene og hva de ulike fylkene gjør og har gjort på området. Etter programslett første dag fikk gruppen omvisning og middag på hyggelige Atlungstad Brenneri i Stange.

Leder: Tor Haugstulen, Hedmark Trafikk

Nestleder: Jørgen Blix, Finnmark Fylkeskommune

Høydepunkter i 2018:

- Oppstartsmøte
- Samling på Hamar

[Les mer her](#)

2.2.4 KONTRAKTSKOMITEEN

Kontraktskomiteen er Kollektivtrafikkforeningens hovedarena for strategisk samarbeid og utvikling av felles løsninger knyttet til kontrakter og anbudsprosser. Dette inkluderer insitamenter, godtgjørelsesmodeller, bussindeksen, markedsoversikten og andre juridiske spørsmål knyttet til anskaffelse og kontrakt. Erfaringsutveksling er sentralt, men man jobber også fram maler og veiledere.

ÅRET SOM GIKK

17. april

Kontraktskomiteen var samlet i Oslo. Komiteen har over lengre tid samarbeidet med NHO Transport i «avtalemalgruppa», og vi fikk på dette møtet lagt frem en 13-punktsliste med prinsipper for endringsbestemmelser fra NHO Transport. Miljømerket Norge orienterte om bruk av Svanemerket i anskaffelser, og vi diskuterte også kontraktsrettslige konsekvenser av regionsreformen.

12. september

Kontraktskomiteen var samlet i Trondheim i forbindelse med seminaret om «Alternative energibærere i kollektivtrafikken» 11.-12. september. Det ble vedtatt å igangsette arbeidet med hurtigbåtmal i regi av Båt- og ferjeforum. Komiteen vedtok også å avslutte dialogen med NHO Transport om mal for endringsbestemmelser (13-punktslisten).

21. november

Komiteen var på nytt samlet i Oslo. Vi diskuterte videre samarbeid med NHO Transport, valg av indeks for lønnsregulering og høringene vedrørende ekspressbuss og drosjereguleringen. I tillegg fikk vi presentert en matrise for evaluering miljø i anskaffelser. Den er utarbeidet av DIFI, i samarbeid med Miljødirektoratet, TØI og Ruter.

Leder: Frode Stefanussen,
Troms fylkestrafikk

Nestleder: Christina Brun-
Svendsen, Trøndelag fylke

Høydepunkter i 2018:

Anskaffelsesseminaret 2019 ble avholdt i Bergen, med spennende foredrag og gode diskusjoner.

Hvordan legger vi til rette for raskere innføring av ny teknologi? Det var tema når oppdragsgivere, operatører, produsenter og finansinstitusjoner møttes til dialog 14. juni.

[Les mer her.](#)

2.2.5 MARKEDSFORUM

Markedsforum er et engasjert og aktivt forum som møtes fire ganger i året for å diskutere markeds- og kommunikasjonsrelaterte saker. Forumet har også regelmessig kontakt på Workplace. Deling av relevante kampanjer og erfaringsutveksling er særlig sentralt for dette forumet. Markedsforum rapporterer til Mobilitets-og markedskomiteen.

ÅRET SOM GIKK

25.01.2018

Årets første Markedsforum-møte fant sted i Oslo. Her ble TID-prosjektet fra Østfold Kollektivtrafikk presentert med diskusjon om segmentering. I tillegg ble det holdt en workshop om Kollektivbarometeret og en gjennomgang av markeds kampanjer fra 2017 fra ulike medlemmer.

10-11.04.2018

I april gikk turen til vakre Molde der vårmøtet ble arrangert sammen med FRAM. Presentasjoner fra Høgskolen i Molde og Trøndelag Fylkeskommune stod på programmet – i tillegg til en vakker tur med kollektivtransport på Atlanterhavs-veien. Stine Fredriksen fra Opplandstrafikk ble ønsket velkommen som ny leder av forumet og Solfrid Olsen fra Østfold Kollektivtrafikk ble takket av.

06.09.2018

Septembermøtet i Oslo var godt besøkt. Statens Vegvesen var inne for å presentere sin Belte i buss-kampanje, og FRAM snakket om sin trygghets-kampanje, i tillegg til den viktige runden rundt bordet der alle medlemmene presenterer relevante markedsrelaterte saker.

29.11.2018

På årets siste møte var programmet tettpakket – Kolumbus snakket om sitt sjåføropplæringsprogram, Entur var inne og presenterte markeds kampanjer og reiseliv var tema der bl.a. DNT ga en innføring i Grønn Tur-prosjektet.

[Les mer her](#)

Leder: Stine Fredriksen,
Opplandstrafikk
Nestleder: Roald Morvik,
AKT

Høydepunkter i 2018:

- Vårmøte i Molde
- Webinar om personvern

2.2.6 MATERIELL- OG MILJØKOMITEEN

Materiell- og miljøkomiteens formål er å være en arena for strategi, kunnskaps og erfaringsutveksling innen om materiell- og miljømessige anliggender i tillegg til saker relatert til infrastruktur, ruteplanlegging, bussnormer og universell utforming.

ÅRET SOM GIKK

9. januar

Materiell- og miljøkomiteen holdt årets første møte den 9. januar 2018 i Oslo. Temaer som ble tatt opp var bla hvordan klimareduksjoner utregnes på forskjellig drivstoff, «Temaplan for lav- og nullutslippsbusser i Hordaland og en oppdatert vurdering av oppstartsforberedelsene for elbusser i Trondheim.

5. april

På årets andre møte i komiteen så vi på miljø i drosjenæringen, og hvordan vi kan stille krav ved innkjøp av drosjetjenester. I tillegg fikk vi presentert Svanemerket som verktøy i anskaffelsesprosessen og en ny rapport om utslippsfri kollektivtransport i Oslo og Akershus.

11.-12. september

2018 var Materiell- og miljøkomiteen i Trondheim på et seminar om alternative energibærere i kollektivtrafikken. Der fikk vi blant annet praktisk innsikt i fordeler og ulemper ved ulike alternative energibærere, som biogass, HVO og batteri.

[Les mer her.](#)

Leder: *Helene Heggheim, AtB*

Nestleder: *Arne Naas, VKT*

Høydepunkt i 2018:

- **Studietur til Ålborg**
- **Seminar om alternative energibærere i kollektivtrafikken**

2.2.7 MOBILITETS- OG MARKEDSKOMITEEN

Mobilitet er et av Kollektivtrafikkforeningens store satsinger, derfor ble Markedskomiteen i 2018 omdannet til en Mobilitets- og markedskomité. Mobilitets- og markedskomiteen skal arbeide målrettet for innovative og framtidsrettede mobilitetsløsninger som forenkler menneskers liv og definere hvilken kunde-, forbruker- og markedsinnsikt man trenger. Den skal videre sikre implementering av innovasjonsprosesser i alle foreningens forum, komiteer og aktiviteter og sikre at digital plattform og IT-løsninger gir gode og enkle kundeopplevelser og tjenester.

ÅRET SOM GIKK

6. juni 2018

Møtet var svært innholdsrikt og besto både av Workshop med opplæring i bruk av resultatene fra Kollektivbarometeret, avsluttende møte i den «gamle» Markedskomiteen og konstituerende møte i Mobilitets- og markedskomiteen.

26. september 2018

I årets andre møte ble mandatet og arbeidsformen for komiteen behandlet, og også avgrensningen til Markedsforum. Det var enighet om at vi skal lage en mobilitetspakke i form av ei underside på vår web-side. Den skal være dynamisk og enkel å oppdatere. Felles aldersgrenser, offentliggjøring av resultater fra Kollektivbarometeret, rutetabeller og digital plattform var andre viktige tema på agendaen.

28. november 2018

I Komiteens tredje møte fikk vi en grundig orientering fra leder og nestleder i Digital plattform-gruppa der vi ser at det er mye samarbeid om felles løsninger, men at det er regulatoriske utfordringer i knyttet til tett samarbeid. Komiteen satte ned ei Innovasjonsgruppe som skal bearbeide leveransene fra hvert enkelt forum og komité som en gang i året skal gjennomføre en innovasjonsworkshop. Frode Hvattum fra Ruter snakket inspirerende om trendanalyser, der vi ser at FN's bærekraftsmål vil spille en stor rolle for organisasjoner som våre i framtida. Mobilitetspakke og felles aldersgrenser var også viktige tema på møtet.

[Les mer her](#)

Leder: Hanne Alver Krum, Skyss
(fram til 21.12.2018)

Nestleder: Kjersti Danielsen
Nordgård, Brakar

Høydepunkter i 2018:

- Etablering av Mobilitets- og markedskomiteen
- Kollektivdagene
- Webinar om nøkkeltall
- Workshop om Kollektivbarometer og nøkkeltall

2.2.8 SKOLESKYSSFORUM

Medlemmene i Skoleskyssforum har ansvar for å gjøre saksbehandling i møtepunktet mellom lovverk, økonomisk ansvarlighet og ikke minst hensynet til barnas beste. Nettopp at dette er en rettighetsbasert offentlig tjeneste gir stort behov for erfaringsutveksling blant medlemmene i forumet.

ÅRET SOM GIKK

24.-25.4.2018:

Skoleskyssseminaret i april ble holdt i Trondheim. Workplace og hvordan plattformen skulle tas i bruk ble tatt opp. GDPR var et gjennomgangstema gjennom hele året og første runde dreide seg om å finne en felles bransjenorm. Seminaret tok opp sak om å etablere en «vedtaksbank», hvor man lett kan få tilgang til f.eks. fylkesmannsvedtak og uttalelser fra Utdanningsdirektoratet – som kan være viktige kilder i saksbehandling. Fylkessammenslåing ble diskutert for å tilrettelegge best mulig.

31.10.2018:

Møtet i oktober foregikk i Oslo. På møtet ble deltakerne i forumet enige om å etablere en arbeidsgruppe for å utarbeide et eget tillegg til bransjenormen for GDPR. Deltakerne var enig i å lage en felles nasjonal undersøkelse om skoleskyss for Norge.

Leder: Øystein Nybø,
Kolumbus

Høydepunkt i 2018:

- Beslutning om å utarbeide et eget vedlegg til bransjenorm GDPR
- Arbeidet med å lage en egen spørreundersøkelse for Skoleskyss kom i gang.

[Les mer her.](#)

2.2.9 STORBYFORUM

Utgangspunktet for storbyforum er de ambisiøse vekstmålene for kollektivtrafikken i de største byene – og utfordringene som følger av dette. Hvordan skal vi planlegge for å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken i byområdet, og hvordan løse utfordringene med utvikling av trafikktilbudet i storbyene?

ÅRET SOM GIKK

23.-24. mai 2018: Storbyforum var samlet i Trondheim i mai med AtB som vertskap for å lære mer om superbussen og besikte superbustraseen med knutepunkter. Bussveien i Stavanger ble presentert av Kolumbus, og alle byområdene presenterte hva de arbeider med.

17.-18. oktober 2018:

Storbyforumet kom sammen i Sarpsborg under vertskap av Østfold kollektivtrafikk, og fikk høre om erfaringer knyttet til utvikling av nytt rutetilbud Nedre Glomma sammen med bypakke Nedre Glomma og betydningen for Sarpsborg og Fredrikstad. Temaet hvordan jobbe ut ruteendringer og bruk av eksterne konsulenter ble drøftet. Forumet fikk lære mer om kollektivtilbudet i Trøndelag med metrobusser og elbusser. Gruppen dro på befaring til Sykehuset Østfold, først med Flexx-transport fra fylkeshuset til sykehuset og deretter med rutebuss fra sykehuset tilbake til Sarpsborg.

[Les mer her.](#)

- Forumet har ingen leder, men baserer seg på felles innsats fra medlemmene
- Ledelse av det enkelte møte ligger til arrangørbyen

Høydepunkter i 2018:

- **Trondheim, mai:** AtBs Superbuss
- **Sarpsborg, oktober:** ØKTs erfaringer med utvikling av nytt rutetilbud, bypakke Nedre Glomma og betydning for Sarpsborg og Fredrikstad

2.2.11 TOPPLEDERFORUM

Forumet skal være møteplassen for medlemmenes toppledere der de kan hente kompetansepåfyll og diskutere alle slags saker med andre i samme arbeidssituasjon, og det skal skape et sterkt nettverk for lederne i vår del av kollektivbransjen.

ÅRET SOM GIKK

Samling 13. – 14. september 2018 på Inderøy, Trøndelag.

Regionreformen, erfaringer og utfordringer:

- Erfaringer og utfordringer for hele samferdselsområdet, v/Erlend Solem, samferdselsdirektør Trøndelag fylkeskommune,
- Erfaringer og utfordringer for kollektivområdet v/Janne Sollie, adm dir ATB.

Teknologiledelse:

- Teknologitvillingen og endringshastigheten øker – hvordan sikre ledelse og organisasjonsutvikling i takt med dette? v/Trond Utne, avdelingsdirektør i Sopra Steria Trondheim.

Transformasjonsledelse:

- Fra transaksjonsledelse til transformasjonsledelse, v/organisasjonspesikolog Ingrid Wibe, Senter for ledelse.

Medlemmer:

- Odd Aksland, Kolumbus AS
- Bernt Reitan Jenssen, Ruter AS
- Målfrid Vik Sønstabø, Skyss
- Siv Wiken, AKT AS
- Kurt Bones, Troms fylkestrafikk
- Eirik Strand, Opplandstrafikk
- Erik Gundersen, VKT AS
- Arne Fredheim, Hedmark Trafikk
- Per Bjørn Holm-Varsi, Finnmark fk
- Janne Sollie, ATB AS
- Kirsti Slotsvik, Jernbanedirektoratet
- Terje Sundfjord, Brakar AS
- Odd Steinar Åfar Wiseth, Nordland fk
- Wenche Beate Rangnes Fougner, Telemark fk
- Dina Lefdal, Sogn og Fjordane fk
- Arild Fuglseth, Møre og Romsdal fk
- Børre Johnsen, Østfold Kollektivtrafikk
- Johnny Welle, Entur
- Olov Grøtting, Kollektivtrafikkforeningen

2.2.12 ØKONOMIFORUM

Økonomiforum består av ansatte hos Kollektivtrafikkforeningens medlemmer som jobber med økonomi. Forumet møtes to ganger i året og har stor glede av å diskutere ulike praksiser i de forskjellige selskapene/fylkene. Forumet har også nytte av samarbeid med andre av foreningens komiteer og forum, som f.eks. Skoleskyssforum.

ÅRET SOM GIKK

12-13.06.2018

I mai dro Økonomiforum på seminar til Finnsnes i Troms og ble ønsket velkommen av Troms Fylkestrafikk. Deltakerne fikk en presentasjon om kollektivtrafikken i Troms og reiste med buss til Hamn på Senja. I tillegg var Entur og Kolumbus til stede og holdt presentasjoner om henholdsvis avregning av reisepenger og app-samarbeidet til Kollektivkameratene. Økonomiforum var også først ute med å prøve et såkalt innovasjonsverksted. Her holdt sekretariatet en workshop der formålet var å identifisere innovasjonsbehov innenfor forumets fagområde. Denne metodikken ønsker Kollektivtrafikkforeningen å jobbe videre med.

04.12.2018

På desembermøtet i Oslo ble blant annet nye krav til kasseløsning diskutert. Forumets leder, Morten Bakken fra AtB, gikk gjennom fylkessammenslåing fra Trøndelags perspektiv og hvilke konsekvenser sammenslåing kan ha for økonomiarbeidet i fylkene. Lønnsindekser og økonomirapportering var andre tema på agendaen.

Leder: Morten Bakken, AtB

Høydepunkter i 2018:

- Vårmøte i Troms
- Innovasjonsverksted

[Les mer her.](#)

2.3 FREMDRIFT I STRATEGIARBEIDET

Kollektivtrafikken står ovenfor et veiskille. Det innebærer omstilling, men også store muligheter for å styrke vårt bidrag til å forenkle menneskers liv. Den erkjennelsen var bakgrunnen for at vi - sammen med tenketanken - brukte 2017 på å diskutere hvordan landskapet for fremtidens kollektivtrafikk ser ut, og hvilken rolle vi som offentlige aktører burde ta i fremtidens mobilitet. Vi kom frem til et strategisk vegkart for bransjen, og utarbeidet følgende visjon, misjon og rolle:

Visjon: *Forenkle menneskers liv.*

Misjon: *Skape stadig bedre muligheter til å bevege seg fritt på en bærekraftig måte.*

Rolle: *Vi skal være arkitekten bak løsninger som knytter ulike mobilitetsløsninger sammen med kundebehovet.*

De overordnede diskusjonene om hvem vi er, hvordan vår bransje ser ut i fremtiden og hvilken rolle vi skal ha i den fremtiden var den første delen av strategiarbeidet i Kollektivtrafikkforeningen. Hvis vi skal levere tjenester som til enhver tid er relevante for både samfunnet og kundene kan vi ikke slutte å diskutere disse spørsmålene. Men det er selvsagt ikke nok å *prate* om fremtidsvisjoner – man må gjennomføre konkrete tiltak for å realisere dem. I 2018 kom vi både frem til hvilke tiltak som vil være hensiktsmessige, og vi begynte å gjennomføre dem. **Så – hva gjorde vi?**

Workshops

Med det strategiske vegkartet i bagasjen startet vi 2018 med fem workshops for å diskutere vegen videre med medlemmer og regionale politikere. Med den innsikten vi hadde tilegnet oss i 2017 ville vi skape en felles strategisk retning for kombinert mobilitet i Norge, og stilte spørsmålet «*Hvilke grep kan vi ta for å forenkle folks liv i dag?*». Det var totalt ca. 100 deltagere på disse workshopene. Vi gjennomførte workshops i følgende byer, med deltakere fra de omliggende fylkene:

23. januar 2018:	<i>Oslo</i>
30. januar 2018:	<i>Stavanger</i>
31. januar 2018:	<i>Tromsø</i>
7. februar 2018:	<i>Trondheim</i>
13. februar 2018:	<i>Skien</i>

Utviklingsløp

Strategi- og utviklingsforum var samlet 26. februar for å diskutere hvordan vi skulle jobbe videre med innspillene vi hadde fått fra serien med workshops vi hadde gjennomført på nyåret. Resultatet ble at vi landet på tre utviklingsløp:

1. Mobilitet og bevegelse
2. Digital plattform
3. Felles innovasjonsarbeid.

Forumet arbeidet på møtet 20. april med tiltak under hvert av de tre utviklingsløpene, og ble enig om følgende:

1. Mobilitet:

- Mobilitetskomité
- Mobilitetspakke
- Rapport om kollektivtrafikkens samfunnsnytte

2. Digital plattform:

- Etablere ei gruppe for å realisere en digital plattform

3. Innovasjon:

- Innovasjonsgruppe/samlinger
- Delingsplattform
- Rapporter og utredninger
- Prosess i fagforum

Innenfor hvert tiltak har vi jobbet videre med det følgende i 2018:

1. Mobilitet

Mobilitetskomite:

Mobilitetsarbeidet ble av styret vedtatt ivarettatt av en Mobilitets- og markedskomite. Den erstattet den tidligere Markedskomiteen og fikk et utvidet mandat. Komiteens mandat er å arbeide målrettet for innovative og framtidsrettede mobilitetsløsninger som forenkler menneskers liv og definere hvilken kunde-, forbruker- og markedsinnsikt man trenger. Den skal videre sikre implementering av innovasjonsprosesser i alle foreningens forum, komiteer og aktiviteter og sikre at digital plattform og IT-løsninger gir gode og enkle kundeopplevelser og tjenester.

Mobilitetspakke:

Mobilitets- og markedskomiteen har arbeidet med en mobilitetspakke, og vedtok høsten 2018 at denne skal bestå av en dynamisk og levende nettside. Det arbeides med å etablere en underside på Kollektivtrafikkforeningens webside, som skal inneholde fagstoff i form av rapporter, policy papers, presentasjoner og artikler innen ulike tema som: Digitale trender, utfordringer, samfunnsnytte, roller/forretningsmodeller, hvordan jobbe med mobilitet, autonomi, modaliteter etc.

Rapport om samfunnsnytte:

Etter å ha henvendt oss til flere ulike kompetansemiljø, ble Rambøll engasjert til å gjøre en analyse av kollektivtrafikkens samfunnsnytte. Den ble lansert på et eget arrangement under Arendalsuka 2018. Under kan du lese utdrag fra sammendraget, og hele rapporten leser du [her](#).

Analyse av kollektivtrafikkens samfunnsnytte (Rambøll, 2018)

- *En reduksjon eller fjerning av kollektivtilbudet vil føre til et stort nyttetap for trafikanter (bilførere, bilpassasjerer, gående og syklende) i form av økt reisetid/-kostnad. For Kristiansand og omegn oppstår det et samlet nyttetap for trafikanter når vi reduserer eller fjerner kollektivtilbudet på henholdsvis ca. 110 millioner og ca. 300 millioner. For Bergen og omegn oppstår et samlet nyttetap ca. 290 millioner og ca. 640 millioner.*
- *En reduksjon og ikke minst en fjerning av kollektivtilbudet vil føre til en økning i køproblematikk, særlig i sentrumsområder. Det er også i sentrumsområdene at vi ser det største nyttetapet, mens nyttetapet er mindre i omegn. Nyttetapet for trafikanter er også større for dem som reiser mellom byene og omegn enn for de som reiser i omegn.*
- *Analysene viser at en fjerning eller reduksjon av kollektivtilbudet fører til at de fleste turene blir overført til bil, gange og sykkel. Samtidig viser analysene at det totalt sett blir færre turer i områdene når vi reduserer eller fjerner kollektivtilbudet, noe som indikerer at det er en del reisende som er avhengig av kollektivtilbud for å foreta sine turer.*
- *Tidligere studier viser at kollektivtilbudet har en betydelig samfunnsnytte som kommer i tillegg til de effektene som vi har tallfestet. Eksisterende kunnskap tyder på at kollektivtrafikk*

har en særlig positiv innvirkning på tilgjengelighet, mobilitet, produktivitet og arbeidsmarkedsregioner samt bærekraftig utvikling av bysamfunn.

2. Digital plattform

Det ble etablert en Digital plattform-gruppe bestående av:

- Terje Storhaug, Ruter
- Bjørn Aasebø, VKT
- Audun Solheim, Kolumbus
- Harald Eide, AKT
- Gisle Pedersen, Entur
- Andreas K. Enge, ATB
- Hanne Alver Krum, Skyss – avløses av Frode Endresen, Skyss
- Fra sekretariatet: Olov Grøtting

Gruppas mandat er å konkretisere og operasjonalisere arbeidet med etablering av en felles plattform. Plattformen inkluderer i denne omgang ikke sluttproduktet til kunden – det skal kunne legges til på en enkel måte. Det skal være mulig med lokal tilpasning, og det skal forenkle menneskers liv.

Gruppen har gjennomført en spørreundersøkelse blant medlemmene og har gjennom to møter gjort viktige avklaringer som gir et litt annet veivalg i 2019.

3. Innovasjon

Innovasjonsgruppe/samlinger:

Markeds- og mobilitetskomiteen har nedsatt ei innovasjonsgruppe som skal ta imot leveransene fra hvert enkelt forum og komité som har gjennomført en Innovasjonsworkshop i regi av Kollektivtrafikkforeningen og ta disse tiltakene videre.

Delingsplattform:

Workplace vil bli brukt som delingsplattform.

Rapporter og utredninger:

Det publiseres ulike rapporter, og medlemmene bestiller og utarbeider selv en del ulike rapporter. Det er derfor viktig både å dele eksisterende rapporter og samarbeide om nye rapporter. Hvert år utarbeides det ulike rapporter i regi av medlemmene. Det vil være nyttig å samarbeide om flere av disse rapportene, da man kan få mer ut av de ressursene man legger inn. Målet er derfor at flere går sammen om å bestille noen av disse rapportene.

Prosess i fagforum:

En innovasjonsworkshop skal gjennomføres årlig i hvert forum/komité. Innspillene behandles av Innovasjonsgruppen sammen med leder fra det gjeldende fagforum, der også initiativtaker/ideeier inviteres inn for å presentere og gi innspill om sin case.

2.4 INNSPILL TIL NTP 2022 – 2033

På møtet i Strategi- og utviklingsforum 15.10.2018 startet forumet opp arbeidet med et innspill til Nasjonal Transportplan for den kommende perioden, som ble ferdigstilt i desember.

Kollektivtrafikkforeningen har i innspillet til NTP bygget på strategiarbeidet som er gjort de siste to år, og som viser at det er viktig å arbeide for helhetlig mobilitet. Dette har blitt en tydelig veiviser for bransjen/foreningens medlemmer, og vi mener det også bør være et overordnet mål for nasjonal samferdselspolitikk.

Foreningen viser i innspillet at det offentlige må ha en tydelig rolle i fremtidens kombinerte mobilitetstilbud, og at følgende områder må prioriteres:

Kundenærhet og innovasjon:

- Kundenærhet og -orientering i utviklingen av mobilitetstilbudet er helt avgjørende for å skape gode og samfunnsnyttige tjenester.
- For å nå bærekraftmålene vi som nasjon har sluttet oss til må vi ha et sterkt og effektivt kollektiv-/mobilitetstilbud.
- Det er behov for at flere skal få tilgang til statlige belønningsavtaler, slik at også mindre byer gis mulighet til å nå sin andel av klimamålene.
- Stor grad av internasjonale standarder vil føre til mer innovative tjenester, mer effektiv ressursbruk og lavere priser på innkjøp.
- Regelverket må endres slik at fordelen med månedskort på kollektivtrafikk og andre innovative tiltak får minst like gode skattemessige rammebetingelser som gratis parkering.
- Restriksjoner i biltrafikken minsker behovet for dyre samferdselsprosjekter.

Samfunnsnytte og bærekraftig utvikling:

- Dagens samfunnsøkonomiske analyser mangler viktige dimensjoner, og det bør utvikles helt nye modeller for helhetlig samfunnsutvikling.
- Data må reguleres for å sikre målet om bærekraftig bevegelsesfrihet for kunden og nytte for samfunnet.
- Økt satsing på kollektivtrafikk og kombinert mobilitet er et viktig grep for å bidra positivt til klimautfordringene.
- Politiske prioriteringer knyttet til ønsket by- og samfunnsutvikling vil være av stor betydning fremover, bidra til et godt mobilitetstilbud og vil støtte bærekraftsmålene.

Datastrategi og teknologi:

- Det er viktig å utarbeide en datastrategi som sikrer bruk av data til fellesskapets beste.
- Bruken av data må reguleres, og offentlige aktører må holde hånda på rattet mtp bruk av offentlige data.
- Cybersecurity må bli et tungt satsningsområde i kommende NTP-periode.
- Det er viktig å kanalisere midler som sikrer innovasjoner, noe som vil gi økt effekt av de ressursene som settes inn i samferdsel.
- Norge er i forkant av den teknologiske utviklingen, og her ligger det muligheter for norsk næringsliv til verdiskaping og eksport.

Samhandling, medvirkning og nye forretningsmodeller:

- Finne handlingsrommet, gode måleparametere og mer effektive samarbeidsavtaler for økt samhandling, og for å få mer ut av de ressursene som settes inn.
- En samordning av offentlige transporter vil gi store effektiviseringsgevinster.

Budskapet er at dette må komme tydelig fram i den kommende NTP 2022-2033, som må bli landets første Stortingsmelding for mobilitet.

Les hele innspillet [her](#).

2.5 PROSJEKTUTVIKLING

Kollektivtrafikkforeningen har i 2018 styrket innovasjons- og gjennomføringsevnen med en nyopprettet prosjektutviklerfunksjon i sekretariatet. Styret har avsatt midler til å identifisere søknadsmuligheter, samt til å utvikle og sende konkrete prosjektsøknader.

I en periode fra 1. januar 2019 og frem til 1. september 2019 har styret besluttet å skape muligheter til å medvirke i prosjektsøknader innenfor Kollektivtrafikkforeningens strategiske fokusområder. Å delta i nasjonale, nordiske og internasjonale søknader vil gi foreningen og dens medlemmer økt mulighet til å utvikle og tilegne seg ny kunnskap. Dette enten via foreningens deltakelse i prosjekter, eller ved å sikre medlemmer mulighet til deltakelse i prosjektene. I tillegg vurderes det at et sterkt internasjonalt erfaringsgrunnlag vil legge bedre til rette for utvikling av kollektivtrafikk og mobilitet. Dette gjelder både drift, utvikling og innovasjon rundt om i landet, samt å kunne påvirke rammevilkårene positivt.

I 2018 startet vi arbeidet med en konkret prosjektsøknad med tittelen «Smart mobility in rural areas – the nordic way». Dette er et samarbeid mellom Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island. Vi har foreløpig fått støtte fra Nordic Innovation til å utvikle en søknad om støtte til prosjektet, og jobber nå med å definere rammene for prosjektet.

2.6 DIALOGKONFERANSE OM NYE FORRETNINGSMODELLER

Endringer i kundebehov, nye krav og hurtig innovasjonstakt gjør at vi som bransje må styrke evnen til å ta i bruk ny teknologi fortløpende. Hvis dagens forretningsmodeller er et hinder, må vi kanskje samhandle på nye måter. Vi er fortsatt avhengige av hele bredden i bransjen for å levere relevante tjenester, men i en ny kontekst må vi vurdere nye samarbeidsformer. Hvem bør gjøre hva når vi skal utvikle og kontinuerlig forbedre et bærekraftig og attraktivt mobilitetstilbud? Klarer vi å finne modeller som er fleksible nok, uten at det forringer balanse og risikofordeling i kontraktene?

Dette var noen av spørsmålene vi stilte når Kollektivtrafikkforeningen inviterte til dialogkonferanse om nye forretningsmodeller 14. juni. Hele bransjen – oppdragsgivere, operatører, bussprodusenter og finansinstitusjoner ble invitert til å ta del i diskusjonen om hvordan kollektivbransjen bør organiseres.

Målet var å legge til rette for åpen dialog, og å diskutere løsninger på felles utfordringer. Arrangementet hadde omtrent 50 deltakere. Selv om de ulike aktørene har delvis ulike behov og interesser er det viktig å kunne møtes på «nøytral grunn» for å lære hverandre å kjenne.

2.7 ARENDALSUKA

Kollektivtrafikkforeningen og samarbeidspartnere arrangerte to møter under Arendalsuka 2018.

Den 15.08. var det duket for rapportlansering av "Kollektivtrafikkens samfunnsnytte", en rapport utarbeidet av Rambøll på oppdrag fra Kollektivtrafikkforeningen. Blant andre daværende samferdselsminister Ketil Solvik Olsen og jernbanedirektør Kirsti Slotsvik deltok i en diskusjon om fremtidens samfunn og bevegelsesfrihet. Opp mot 100 tilhørere fikk med seg diskusjonen i et fullstappet lokale.

Den 16.08. var temaet "En reiserevolusjon: Mobilitet til folket!". Gode løsninger for bærekraftige reiser i by og distrikt ble diskutert, og møtet ble avsluttet med en diskusjon mellom tre store, etablerte aktører i mobilitetsbransjen og tre små start-ups. Hvordan kan vi samarbeide for å skape de beste løsningene? Kollektivtrafikkforeningen er godt fornøyd med samarbeidet med Spekter, EnTur, IKT Norge og Innovasjon Norge på dette møtet.

2.8 KOLLEKTIVDAGENE 2018

Kollektivdagene er blitt en fast tradisjon på senhøsten i Oslo og samler store deler av kollektivbransjen. I 2018 startet Kollektivdagene med Styre- og eierseminar onsdag 31.oktober før det var duket for Kollektivkonferansen torsdag 1.november. Kollektivtrafikkforeningens medlemsmøte var lagt til fredag 2.november. Det ble tre hele dager med spennende diskusjoner, faglige innspill og en god mulighet for kollektivinteresserte til å treffes og dele erfaringer og gode løsninger.

På Styre- og eierseminaret deltok rundt 40 ledere og representanter for Kollektivtrafikkforeningens medlemmer. Deltakerne fikk blant annet høre om fremtidens transportsystemer, FNs bærekraftsmål og arbeidet med Kollektivtrafikkforeningens strategi.

Kollektivkonferansen gikk av stabelen på Gamle Museet i Oslo, og samlet rundt 270 deltakere fra hele bransjen. Ole-Andre Sivertsen hadde jobben som konferansier og geleidet forsamlingen trygt og smidig gjennom en innholdsrik dag. Noen av innleggsholderne:

- designer og grunder i Montaag Per Ivar Selvaag snakket om hva en reise er
- Philippe Crist fra OECD og Ananda Groag fra ShareNL holdt et felles innlegg om delingsøkonomi og fremtidens mobilitet
- HentMeg i Sauda ble presentert av Mathias Molden fra Kolumbus og Kristoffer Vik Hansen fra Spare
- psykolog Knut Ivar Karevold snakket om adferdsendring, såkalt nudging, og transport

Dagen etter, fredag 2.november, fant medlemsmøtet sted med rundt 80 deltakere fra Kollektivtrafikkforeningens medlemmer. Medlemsmøtet er en arena for å dykke ned i de mer konkrete prosjektene fra kollektivselskapene. Hva kan vi lære av hverandre? Dagen var fylt med gode eksempler fra blant annet bildeling, hvordan man skal sikre grønn mobilitet til arbeidsplassen, datainnsamling og hvordan man kan lette hverdagen for synshemmede som ønsker å ta kollektivtrafikk.

Kollektivprisen

Det ble Sogn og Fjordane Fylkeskommune med Lokaltransport for Ungdom som stakk av med Kollektivprisen for 2018. Juryen poengterte at tiltaket gir en viktig målgruppe et bedre kollektivtilbud. Tilbudet gir ungdommer mulighet for å delta på fritidsaktiviteter også i områder hvor det ikke kjører kollektivtransport. Lokaltransport for Ungdom er også brukerstyrt, da det er ungdomsrådene i de ulike kommunene i Sogn og Fjordane som bestemmer tilbudet.

2.9 SAMARBEID

2.9.1 Bus Nordic

Kollektivtrafikkforeningens styre har lenge etterspurt en Nordisk veileder/standard for busser. Dette arbeidet kom i gang høsten 2017, fikk navnet Bus Nordic og ble ferdigstilt høsten 2018. De som står bak er:

- Kollektivtrafikkforeningen og søsterorganisasjonene i Sverige og Finland.
- NHO Transport og søsterorganisasjonene i Sverige og Finland.
- Hovedstads-PTA'ene i disse landene.
- Island med en felles representant for PTA, PTO og Straeto.

I arbeidsgruppen har Arne Fredheim fra Hedmark Trafikk samt hans fagfolk deltatt på vegne av Kollektivtrafikkforeningen. I tillegg har Øystein Fjæra og Sjur Brenden deltatt som representant for Ruter As (hovedstads-PTA).

Bus Nordic-versjonen som nå foreligger er versjon 1.0. Du kan lese veilederen [her](#).

Veilederen skal oppdateres og videreutvikles videre framover. Det er derfor nedsatt ei ny styringsgruppe og arbeidsgruppe. Fra Kollektivtrafikkforeningen er Arne Fredheim, Hedmark Trafikk medlem i styringsgruppa, og Stig Normann, Troms fylkestrafikk er medlem i arbeidsgruppa med Kjell Utvåg, ATB som vara.

2.9.2 Mobilitet 2020

Kollektivtrafikkforeningen deltar i planleggings- og programkomiteen for en større mobilitetskonferanse som skal arrangeres i 2020. Andre aktører som er involvert i planleggingen er

NAF, TØI, OFV, Statens Vegvesen, Jernbanedirektoratet og OFV. TØI og OFV fungerer som sekretariat for konferansen.

Formålet med konferansen er «...å skape en møteplass for gode ideer, med flat struktur, og nasjonalt perspektiv. Politikk skal utvikles, tanker brynes, og silotenking bygges ned.»

Sekretariatet har i 2018 deltatt på 4 møter i planleggings- og programkomiteen.

2.9.3 Avtalemalgruppa

«Avtalemalgruppa» består av representanter fra Kontraktskomiteen og NHO Transport, og møtes med ujevne mellomrom for å utveksle erfaringer på tvers av bransjen, og for diskutere konkrete saker der det kan være hensiktsmessig å finne felles maler for hele bransjen. Dette er et viktig kontaktpunkt mellom oppdragsgiver- og operatørsiden i bransjen. Ved at partene lærer å forstå hverandres behov i større grad, kan det også styrke samarbeidet om de enkelte kontraktene rundt om i landet. Tidligere har vi bla kommet til enighet om en konkurransegrunnlagsveileder, mal for anskaffelsesprosessen og skjema for virksomhetsoverdragelse.

NHO Transport deltok i Kontraktskomiteens møte den 17.april, og presenterte sitt syn på prinsipper for endringsbestemmelser i en 12-punktsliste. Hvert av medlemmene gav sine tilbakemeldinger til disse punktene før Avtalemalgruppa var samlet 8. juni, for å fortsette dialogen om dette temaet. 12.september vedtok Kontraktskomiteen at man ikke ønsket å gå videre med en ev. mal for endringsbestemmelser. Selv om man ikke blir enige om alt, er det viktig å fortsette den gode dialogen – og samarbeidet i Avtalemalgruppa fortsetter i 2019.

2.9.4 Regsmart

Kollektivtrafikkforeningen deltar i en referansegruppe for TØI sitt forskningsprosjekt REGSMART. Det tar sikte på å analysere hva som er hensiktsmessige måter å regulere transportsektoren i overgangen til smart mobilitet. Hvordan kan vi legge til rette for innovasjon og ansvarlig utprøving av ny teknologi, samtidig som man ivaretar samfunnets behov som helhet? Prosjektet går over tre år, og i november deltok vi på referansegruppemøte og «Kick-off» for prosjektet. Se et utdrag fra prosjektbeskrivelsen under.

«Ny teknologi kan være disruptiv, og fullstendig endre eksisterende markedsstrukturer. Over hele verden testes nå førerløse kjøretøy, apper for brukerinformasjon og delt mobilitet. Pådriverne for denne utviklingen beskriver en fremtid hvor mobilitet er en tjeneste som er tilgjengelig når man trenger den. Fremtidige brukere vil kunne ha tilgang på et sømløst system med ren, effektiv og fleksibel mobilitet som møter alle behov. Likevel er det en risiko for at teknologien ikke vil klare å oppnå dette, men gi grobunn for nye negative eksternaliteter. Målet i prosjektet REGSMART er å analysere muligheter og utfordringer som offentlige myndigheter står ovenfor i den pågående overgangen til smart mobilitet.»

2.9.5 Studietur

I 2018 arrangerte vi studietur til Aalborg, i samarbeid med TØIs Kollektivforum. I Nordjylland har man kommet langt på mange områder. På studieturen fikk vi høre mer om det myndighetene alt har fått til, og litt av det som også er i støpeskjeen. I tillegg fikk vi høre mer om nasjonale løsninger, som Danmark allerede har implementert og som vi fortsatt strever litt med i Norge. Vi fikk høre perspektiver fra både lokale og nasjonale myndigheter, operatørselskaper og innkjøpere.

Det var stor interesse for studieturen, og hele 49 deltagere var med. Programmet var mangfoldig og interessant, med eksempler både fra by og distrikt, tradisjonell kollektivtrafikk, BRT-løsning og delingsøkonomi for å nevne noe. Program og presentasjoner finner du [her](#).

2.9.6 Nordic Mobility Group

Kollektivtrafikkforeningen har i de siste årene hatt et samarbeid med våre nordiske søsterorganisasjoner Svensk Kollektivtrafik, Trafikselskaberne og Finnish Public Transport Authorities. De nordiske landene har mye til felles, også når det gjelder kollektivtrafikk. Vi har stor nytte av å utveksle erfaringer og å diskutere nye spennende tiltak med våre nordiske kollegaer, og har i tillegg i 2018 satt i gang flere konkrete samarbeidsprosjekter.

Gruppen var samlet én gang i 2018 – i Helsinki 18.- 19.april. Der hadde vi blant annet møte med det finske samferdselsdepartementet, og diskuterte den nye, MaaS-tilpassede transportreguleringen som trådte i kraft 1. januar 2018. Vi diskuterte også planene for å engasjere en person til å jobbe med EU-spørsmål i Brussel, planer som resulterte i at Ingrid Dreyer ble engasjert fra høsten 2018. Planene for en felles søknad om prosjektmidler fra Nordisk ministerråd ble også diskutert, og senere i 2018 fikk vi innvilget støtte til å utvikle en søknad i regi av Nordic Innovation, med temaet "Smart mobility in rural areas - the nordic way".

Vi ser frem til å fortsette det gode samarbeidet i 2019.

3. ÅRET I KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN

Informasjon om alle våre møter er tilgjengelig på <http://www.kollektivtrafikk.no>

Januar

- 16. – 17. januar: Anskaffelsesseminar i Bergen
 - 23., 30. og 31. januar: Workshop i Oslo, Stavanger og Tromsø ifm strategiarbeidet
 - 10. januar: Distriktsforum
 - Andre møter: Båt- og ferjeforum, Materiell- og miljøkomiteen, Markedsforum
-

Februar

- 8. februar: Webinar nøkkeltall
 - 26. februar: Strategi- og utviklingsforum
 - 7 og 9. februar: Workshop i Trondheim og Skien ifm strategiarbeidet
 - Andre møter: Styremøte
-

Mars

- 20. mars: Generalforsamling og medlemsmøte
 - Andre møter: Styremøte
-

April

- 10.-11. april: Markedsforum i Molde
 - 18.-19. april: Nordic Focus group i Helsinki
 - 20. april: Strategi- og utviklingsforum
 - 23.- 25. april: Studietur til Aalborg
 - 24.-25. april: Skoleskyssforum i Trondheim
 - Andre møter: Materiell- og miljøkomiteen, Kontraktskomiteen
-

Mai

- 23.- 24. mai: Storbyforum
 - Andre møter: Båt- og ferjeforum, styremøte
-

Juni

- 5.-6. juni: Introduksjonskurs
- 12.-13: Økonomiseminar i Troms
- 14. juni: Dialogkonferanse om forretningsmodeller
- Andre møter: Markedskomiteen

Juli:

- **3. juli: Arbeidsgruppe mobilitet**

Ferie!

August

Ragna Skøien hadde sin første dag i Kollektivtrafikkforeningen

- **13.-16. august: Arendalsuka:** Under Arendalsuka arrangerte vi to møter: "Kollektivtrafikk - samfunnsnyttig kostnad" 15.08 og "En reiserevolusjon - Mobilitet til folket" 16.08. Les mer om dem tidligere i kapittel 2.7.

September

- **11.-12. September: Seminar om alternative energibærere og Materiell- og miljøkomitémøte I Trondheim**
- **25. september: GDPR- og Compliance-seminar**
- **Andre møter:** Markedsforum, Topplederforum, Kontraktskomiteen, Styremøte, Digital plattform og Mobilitets- og markedskomiteen.

Oktober

- **15. oktober: Høring Statsbudsjettet, Transportkomiteen på Stortinget**
- **15. oktober: Strategi- og utviklingsforum**
- **17.-18. oktober: Storbyforum**
- **Kollektivdagene:**
 - **31. oktober: Styre- og eierseminar**
- **Andre møter:** Skoleskyssforum.

November

Reidun Eckhoff hadde sin første dag i Kollektivtrafikkforeningen 1. november

- **Kollektivdagene:**
 - **1. november: Kollektivkonferansen 2018**
 - **2. november: Medlemsmøtet**
 - **13.-14. november: Distriktsforum**
 - **19.-20. november: Regsmart**
 - **Andre møter:** Styremøte, Kontraktskomiteen, Mobilitets- og markedskomiteen og Markedsforum
-

Desember

- **Andre møter:** Styremøte og Økonomiforum
-

KONTAKT

Dronningens gate 40
Postboks 1030 Sentrum,
N-0104 Oslo
kollektivtrafikk.no

